

Spis treści

Przedmowa	XIII
Wykaz skrótów	XV
Wykaz literatury	XIX
Rozdział I. Cele i źródła regulacji prawa rynku kapitałowego	1
§ 1. Cele regulacji	1
§ 2. Metoda regulacji	2
I. Metoda cywilnoprawna	3
II. Metoda administracyjnoprawna	3
III. Metoda prawnokarna	4
§ 3. Ewolucja prawa rynku kapitałowego	5
§ 4. Źródła obowiązujących regulacji	7
I. Ustawy	7
II. Akty wykonawcze	8
III. Regulaminy	9
IV. Regulacje Unii Europejskiej	10
Rozdział II. Podstawowe pojęcia i zasady prawa rynku kapitałowego	11
§ 1. Pojęcie oferty publicznej	11
§ 2. Zasada dematerializacji papierów wartościowych i dematerializacji obrotu papierami wartościowymi	12
§ 3. Zasada przymusowego pośrednictwa firm inwestycyjnych na rynku gieldowym	16
§ 4. Zasada wyłączności firm inwestycyjnych w zakresie obrotu instrumentami finansowymi	18
§ 5. Zasada administracyjnego nadzoru nad rynkiem kapitałowym	19
Rozdział III. Nadzór nad rynkiem kapitałowym	21
§ 1. Organizacja i funkcjonowanie Komisji Nadzoru Finansowego	21
I. Skład Komisji	21
II. Nadzór nad działalnością Komisji	22
III. Zadania i funkcje Komisji	22
IV. Organizacja Komisji	24
V. Przewodniczący Komisji	24
VI. Urząd Komisji	25
VII. Prawne formy działania Komisji	26
§ 2. Nadzór instytucji organizujących i rozliczających obrót	27
§ 3. Nadzór wewnętrzny	28
§ 4. Nadzór w ramach struktur unijnych	29

Rozdział IV. Struktura i funkcjonowanie rynku regulowanego	31
§ 1. Segmentacja rynku regulowanego	31
I. Rynek regulowany	31
II. Rynek pierwotny, rynek wtórny i tzw. pierwsza oferta publiczna	32
III. Rynek oficjalnych notowań i inne rynki	33
IV. Rynki o niektórych cechach rynków regulowanych	34
§ 2. Dematerializacja papierów wartościowych, depozyt papierów wartościowych	35
I. Przedmiot obrotu na rynku kapitałowym w ogólności	35
II. Depozyt papierów wartościowych	36
1. Definicja depozytu i jego podstawowe cechy	36
2. Pojęcie równowagi ewidencyjnej	41
3. Zasada <i>delivery versus payment</i>	42
III. Rachunek papierów wartościowych i konto depozytowe	44
IV. Rejestr sesji i rejestr operacyjny	46
V. Rachunek pieniężny prowadzony przez domy maklerskie	47
VI. Kod papierów wartościowych	49
VII. Świadectwo depozytowe	51
VIII. Szczególne postacie rachunku papierów wartościowych i szczególne sytuacje z nimi związane	53
§ 3. Organizacja i funkcjonowanie rynku pierwotnego	56
I. Uwagi ogólne	56
II. Proces przeprowadzenia publicznej oferty i pojęcie spółki publicznej ...	57
III. Proces przygotowywania oferty publicznej	60
IV. Procedura przeprowadzania oferty publicznej w zależności od typu dokumentu informacyjnego lub jego braku	62
V. Pojęcie i funkcje prospektu emisyjnego	66
1. Charakter prawny prospektu	66
2. Prospektowe zasady odpowiedzialności administracyjnej, cywilnej i karnej	69
VI. Rola domu maklerskiego w procesie oferowania papierów wartościowych	71
1. Relacja między domem maklerskim a inwestorem	71
2. Relacja między domem maklerskim a emitentem	72
VII. Subemisje usługowe i inwestycyjne	75
1. Subemisja usługowa i inwestycyjna w ogólności	75
2. Subemisje usługowe	76
3. Subemisja inwestycyjna	78
VIII. <i>Dual listing</i>	80
§ 4. Organizacja i funkcjonowanie rynku wtórnego	82
I. Giełda papierów wartościowych jako spółka akcyjna	82
1. Forma prawna, przedmiot działalności i firma giełdy	82
2. Zezwolenie na prowadzenie działalności giełdy	83
3. Kapitał akcyjny i prawa wynikające z akcji giełdy	84
4. Kontrola składu akcjonariatu giełdy. Wykonywanie praw wynikających z akcji	85
II. Giełda papierów wartościowych jako forum obrotu	86
1. Regulamin giełdy	86
2. Transakcje giełdowe	87

3. Założenia dotyczące funkcjonowania instrumentów finansowych w obrocie giełdowym	88
4. Dopuszczenie i wprowadzenie instrumentów finansowych do obrotu giełdowego	90
III. BondSpot S.A. jako spółka akcyjna i jako forum obrotu	91
1. Forma prawna, przedmiot działalności i firma BondSpot S.A.	91
2. Zezwolenie na prowadzenie rynku pozagiełdowego	92
3. Kapitał akcyjny i prawa wynikające z akcji spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy	92
4. Wykonywanie praw wynikających z akcji spółki prowadzącej rynek pozagiełdowy	93
IV. BondSpot S.A. jako forum obrotu	94
V. Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych jako spółka akcyjna	95
1. Forma prawna, przedmiot działalności i firma Krajowego Depozytu	95
2. Kapitał zakładowy i prawa wynikające z akcji Krajowego Depozytu	97
3. Wykonywanie praw wynikających z akcji Krajowego Depozytu	97
VI. Rozliczanie transakcji na rynku regulowanym	98
VII. Nadzór nad instytucjami organizującymi i rozliczającymi rynek	99
1. Możliwości kontrolne	99
2. Możliwości nadzorcze	100
3. Cofnięcie zezwolenia	100
§ 5. Pośrednictwo i inne usługi w obrocie na rynku regulowanym	101
I. Uwagi ogólne	101
II. Umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych (umowa o świadczenie usług brokerskich)	102
III. Obrót papierami wartościowymi na rynku regulowanym – prawna metodologia obrotu	108
1. Mechanizm kompensacji	108
2. Łańcuch transakcji na rynku regulowanym	109
3. Przejście praw z papierów wartościowych	110
IV. Tak zwany obrót prawami pochodnymi	111
V. Doradztwo inwestycyjne i zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie, inne umowy	113
1. Działalność doradcza	113
2. Zarządzanie portfelem papierów wartościowych (instrumentów finansowych)	114
3. <i>Short sales</i> i <i>securities lending</i>	116
4. Umowy o uczestnictwo	119
5. Umowy gwarancyjne i rozliczeniowe	120
6. Uczestnictwo w rynku regulowanym	123
7. Umowa blokady środków pieniężnych (<i>Escrow Agreement</i>)	123
8. <i>Bookbuilding</i>	123
9. Dodatkowe umowy zawierane przez firmy inwestycyjne	124
10. Wezwania	126
11. Usługi wykonywane na rzecz podmiotów zagranicznych	126
§ 6. Zabezpieczenie na papierach wartościowych	128
I. Zastaw regulowany w Kodeksie cywilnym	129
II. Zastaw rejestrowy	132
III. Zastaw skarbowy	133

IV. Blokada autonomiczna	134
V. Inne sposoby zabezpieczania wierzycelności	136
Rozdział V. Instytucjonalni uczestnicy rynku kapitałowego	138
§ 1. Maklerzy papierów wartościowych i doradcy inwestycyjni	138
I. Procedura egzaminacyjna	138
II. Wpis na listy maklerów i doradców	139
III. Wykonywanie zawodu maklera i doradcy	140
IV. Zasady etyki zawodowej maklera i doradcy	140
V. Nadzór nad maklerami i doradcami	140
§ 2. Domy maklerskie. Banki na rynku kapitałowym	142
I. Czynności wykonywane przez firmę inwestycyjną	142
II. Domy maklerskie	143
1. Procedura uzyskiwania zezwolenia	143
2. Wewnętrzna organizacja domu maklerskiego. Techniczne i organizacyjne wymogi działania domu maklerskiego	146
3. Obowiązki sprawozdawcze domu maklerskiego	146
4. Wymogi kapitałowe działania domu maklerskiego	148
III. Banki prowadzące działalność maklerską na rynku kapitałowym	150
1. Procedura uzyskiwania zezwolenia	150
2. Wewnętrzna organizacja banku. Techniczne i organizacyjne wymogi działania bankowego domu maklerskiego	152
3. Obowiązki sprawozdawcze	153
4. Wymogi kapitałowe działania bankowego domu maklerskiego	153
IV. Ograniczenia wobec podmiotu prowadzącego działalność maklerską dotyczące nabywania akcji	153
V. Nadzór nad działalnością maklerską	155
1. Uprawnienia kontrolne	155
2. Sanckje administracyjnoprawne	155
3. Zaprzestanie wykonywania działalności maklerskiej	156
§ 3. Zagraniczne firmy inwestycyjne	157
I. Uznanie zagranicznej firmy inwestycyjnej w świetle przepisów Unii Europejskiej	157
II. Działalność zagranicznej osoby prawnej prowadzącej działalność maklerską	159
§ 4. Fundusze inwestycyjne	160
I. Cele i funkcje funduszy inwestycyjnych	160
II. Typy funduszy inwestycyjnych	161
1. Założenia konstrukcji funduszy poszczególnych rodzajów	161
2. Różnice pomiędzy konstrukcjami funduszu otwartego a funduszu zamkniętego	162
3. Charakterystyczne cechy funduszy inwestycyjnych poszczególnych typów	162
A. Fundusz otwarty	162
B. Fundusz specjalistyczny otwarty	163
C. Fundusz zamknięty	164
4. Szczególne konstrukcje funduszy inwestycyjnych	165
A. Fundusze inwestycyjne z różnymi kategoriami jednostek uczestnictwa	165

B. Fundusze inwestycyjne z wydzielonymi subfunduszami (tzw. fundusze parasolowe)	166
C. Fundusze inwestycyjne podstawowe i powiązane	166
5. Szczególne typy funduszy inwestycyjnych	167
A. Fundusz rynku pieniężnego	167
B. Fundusz portfelowy	167
C. Fundusz sekurytyzacyjny	168
III. Rozpoczęcie działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych i utworzenie funduszy inwestycyjnych	168
1. Wymogi dotyczące rozpoczęcia działalności przez towarzystwo	168
A. Pojęcie, forma prawna i siedziba towarzystwa	168
B. Założyciele towarzystwa	169
C. Firma towarzystwa	169
D. Przedmiot działalności towarzystwa	169
2. Wymogi dotyczące kapitału zakładowego towarzystwa	170
3. Wymogi dotyczące utworzenia funduszu inwestycyjnego	175
A. Nadanie statutu funduszowi	176
B. Zawarcie umowy z depozytariuszem	177
C. Zezwolenie Komisji na utworzenie funduszu	178
D. Zebranie wpłat do funduszu	180
E. Wpis do rejestru funduszy	182
IV. Zasady dywersyfikacji portfela funduszu	185
V. Rola depozytariusza	188
1. Pojęcie depozytariusza	188
2. Źródła obowiązków depozytariusza	189
3. Charakterystyka obowiązków depozytariusza	189
A. Sprawowanie pieczy nad aktywami funduszu	189
B. Likwidacja funduszu. Przekształcenie funkcji depozytariusza ze względu na likwidację funduszu	190
C. Obowiązki nadzorcze depozytariusza	192
D. Powództwo depozytariusza	193
4. Odpowiedzialność depozytariusza	193
5. Zmiana depozytariusza	194
VI. Nadzór nad towarzystwami i funduszami inwestycyjnymi	195
1. Działania kontrolne	195
2. Uprawnienia nadzorcze Komisji	196
A. Podstawowa odpowiedzialność administracyjnoprawna towarzystwa	196
B. Brak rzetelności publikacji zawierających informacje dotyczące funduszu	197
C. Ingerencja w skład osób związanych z obsługą działalności funduszu	198
D. Odpowiedzialność depozytariusza w sferze prawa administracyjnego	199
E. Oddziaływanie na podmioty związane z wykonywaniem działalności przez fundusz (towarzystwo)	200
3. Obowiązki sprawozdawcze towarzystwa i funduszu	201
A. Wymogi dotyczące towarzystwa	201
B. Wymogi dotyczące funduszu	202

§ 5. Otwarte fundusze emerytalne na rynku kapitałowym	204
I. Uwagi ogólne	204
II. Polityka lokacyjna funduszy emerytalnych	205
III. Rola funduszy emerytalnych na rynku kapitałowym	206
§ 6. Instytucje ubezpieczeniowe	207
§ 7. Inwestorzy indywidualni	208
§ 8. Inwestorzy instytucjonalni i kwalifikowani	209
§ 9. Skarb Państwa jako inwestor	211
Rozdział VI. Instrumenty rynku kapitałowego	212
§ 1. Uwagi ogólne	212
§ 2. Akcje i PDA	214
I. Prawo do akcji jako papier wartościowy	215
II. Wykonywanie praw z akcji w obrocie na rynku kapitałowym	216
§ 3. Obligacje	217
I. Definicja obligacji	217
II. Typy obligacji	219
III. Wykup obligacji	223
§ 4. Listy zastawne	223
I. Charakter prawny i typy listów zastawnych	223
II. Sposób emisji listów zastawnych	225
§ 5. Skarbowe papiery wartościowe	226
I. Podstawy emisji	226
II. Bony skarbowe	227
III. Obligacje skarbowe	228
§ 6. Kwity depozytowe	229
§ 7. Krótkoterminowe papiery wartościowe dłużne	232
I. Podstawa emisji krótkoterminowych papierów dłużnych	232
II. Kwalifikacja prawna krótkoterminowych papierów wartościowych dłużnych	232
III. Tryb emisji krótkoterminowych papierów wartościowych dłużnych a rynek kapitałowy	233
§ 8. Tytuły uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	234
I. Jednostka uczestnictwa	234
1. Zagadnienia ogólne	234
2. Typy jednostek uczestnictwa	236
II. Certyfikat inwestycyjny	238
§ 9. Instrumenty pochodne	240
I. Uwagi ogólne	240
II. Opcje	242
III. Transakcje (kontrakty) terminowe (<i>financial futures</i>)	244
IV. Niestandaryzowane instrumenty pochodne	248
§ 10. Bankowe papiery wartościowe a rynek papierów wartościowych	250
Rozdział VII. Szczególne mechanizmy ochronne na rynku regulowanym	252
§ 1. Zagadnienia ogólne	252
§ 2. Obowiązki informacyjne emitentów	252
I. Sposób realizacji obowiązków informacyjnych	252
II. Raporty bieżące i okresowe	255

III. Pojęcie informacji objętych poufnością	256
IV. Zmiany w podejściu regulacyjnym do wykonywania obowiązków informacyjnych	257
§ 3. Znaczne pakiety akcji	257
I. Obowiązki informacyjne	257
II. Wezwania na akcje	259
1. Zagadnienia ogólne	259
A. Założenia ochrony	259
B. Cena w wezwaniu	260
C. Ustanowienie zabezpieczenia	262
2. Wezwanie ograniczające nierównowagę popytowo-podażową	263
3. Wezwania „majoryzacyjne”	264
4. Wezwanie przed dobrowolną utratą statusu spółki publicznej	265
III. Sytuacja prawna grup kapitałowych	266
IV. Działanie w porozumieniu (<i>action in concert</i>); inne tożsame przypadki	267
V. Skutki naruszenia przepisów o nabywaniu znacznych pakietów akcji	269
§ 4. Przymusowy wykup akcji, przymusowy odkup akcji	269
§ 5. Rewident do spraw szczególnych	270
§ 6. Szczególne cechy publicznej spółki akcyjnej	272
I. Konsekwencje dematerializacji akcji	274
II. Akcje publiczne w posiadaniu zastawcy a nie zastawnika	274
III. Eliminacja uprzywilejowania akcji co do głosu	275
IV. <i>Squeeze-out</i> i <i>sell-out</i> w spółce publicznej	276
V. Stabilizacja stanu prawnego poprzez ograniczenie czasu zaskarżenia uchwały WZA	276
VI. Odmienna regulacja niektórych obowiązków informacyjnych	277
VII. Uproszczenie procedury wykonania prawa poboru	277
VIII. Walne zgromadzenie spółki publicznej	278
§ 7. Obowiązkowy system rekompensat	280

Rozdział VIII. Zasady odpowiedzialności cywilnej i karnej na rynku

kapitałowym, informacje prawnie chronione

§ 1. Wprowadzenie	282
§ 2. Tajemnice prawnie chronione – pojęcie tajemnicy zawodowej i informacji poufnej	282
I. Tajemnica zawodowa	282
II. Informacja poufna	284
§ 3. Odpowiedzialność karna	288
I. Systematyka przestępstw na rynku kapitałowym	288
II. Przestępstwo manipulacji	291
§ 4. Odpowiedzialność cywilna	294

Rozdział IX. Instytucje zrzeszające uczestników rynku, kodeksy etyczne

§ 1. Wprowadzenie	296
§ 2. Izba Domów Maklerskich	297
§ 3. Związek Maklerów i Doradców	298
§ 4. Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami	298
§ 5. Związek Banków Polskich i Rada Depozytariuszy	299
§ 6. Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych	299

§ 7. Kodeksy etyczne	300
I. Kodeks Dobrej Praktyki Domów Maklerskich	300
II. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW	301
III. Kodeks Dobrych Praktyk Inwestorów Instytucjonalnych	302
IV. Kanon Dobrych Praktyk Rynku Finansowego (stworzony pod auspicjami KNF)	303
Rozdział X. Prawo Unii Europejskiej	305
§ 1. Wprowadzenie	305
§ 2. Cele i zasady oraz sposób kreowania prawa Unii	306
§ 3. Obszary regulacji w zakresie rynku kapitałowego	309
I. Zakres regulacji w ogólności	309
II. Oferta publiczna i prospekt emisyjny	309
III. Ujawnianie informacji o emitentach i o znacznych pakietach akcji	311
IV. Ochrona informacji poufnych i zwalczanie nadużyć i przestępstw na rynku kapitałowym	314
V. Określanie i ujednolicanie wymogów kapitałowych firm inwestycyjnych	317
VI. Usługi inwestycyjne realizowane przez firmy inwestycyjne	319
VII. Działalność funduszy inwestycyjnych	323
VIII. Wymogi dotyczące rachunkowości i inne obszary regulacyjne	326
Indeks rzeczowy	333